

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

17. De numero & sufficientia sacramentorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

matio, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema vnctio, Ordo, Matrimonium. Quorū sufficientia sumi potest ex perfectione vitæ corporalis, ad cuius similitudinem procedit vitalis. In vita autem corporali perficitur homo dupliciter, primò in se, vt est quædam particularis persona, secundò ordine ad alios, vt est pars reipublicæ. Est enim homo ciuile animal.

In se primo omnium perficitur per generationem, qua recipit esse.

Secundò, per augmentationem, qua ad debitum terminum quantitatis peruenit.

Tertiò, per nutritionem, qua in robore, & esse suo conseruatur.

Quartò, si in morbum incidit, sanatur per medicinam.

Quintò, post sanitatem acquisitam, reliquias infirmitatis per dietam expellit, & bonum regimen. In ordine ad alios perficitur per dignitatem, qua alijs præficatur, & alios gubernat, & per contractum matrimonium, quo reipublica in sua multitudine conseruatur. Ad hanc similitudinem vita spiritalis procedit.

Primò homo nascitur in vita spiritali, qua antè etiam priuatus, & hoc fit per baptismum, quo homo nascitur deus in spiritu.

Secundò, indiget robore gratiæ susceptæ, & hoc fit per Confirmationem.

Tertiò, indiget cibo spiritali, quo anima nutritur in gratia & spiritu, & hoc per Eucharistiam, quæ viaticum dicitur.

Quartò, indiget medicina sanante, si quando in peccatum incidat, & hoc fit per pœnitentiam.

Quintò, indiget expellere reliquias aliquas ex peccatis remanentes: non enim homo dolet, sicut debet, ex negligentia sua, & ad hoc indiget extrema vnctione, quæ datur tempore mortis, quia tunc anima omnino debet esse purgata, quæ diuino conspectui est præsentanda. His sacramentis homo perficitur per ordinem, quo homo potestatem habet alios sacramenta ministrandi. Similiter per matrimonium, quo multitudo hominum conseruatur: ex quorum congregatione Ecclesia consistit. Vnde fit, vt sacramentorum numerus sufficiens sit, & completus. Ex his sacramentis aliqua dicuntur necessaria ad salutem, sine quibus non potest contingere alicuius salus. Aliqua non necessaria, quamuis omnia sint in præ-

cepto.

cepto. Baptismus, & Pœnitentia sunt necessaria. Baptismus quidem omnibus, Pœnitentia his, qui mortaliter peccant. Sunt autem sic necessaria, ut nullus secundum legem ordinariam Dei modo possit ingredi cœlum, quin baptizetur; & si post baptismum peccat mortaliter, quin pœniteat, & confiteatur. Attende tamen, quod non sunt ita necessaria in re, sicut est in voto, & proposito, cum re haberi non possunt. Unde qui dolet de peccato sufficienter, & cum proposito confitendi, vel voluntate, si posset, consequitur gratiam, & si moritur, saluatur. Idem de Baptismo. Unde catechumeni, qui Baptismum in voto habent, si casu moriantur, si dolorem de peccatis habuerint, salvi sunt. Alia Sacramenta, puta, Eucharistia, Confirmatio, Extrema unctio, sunt quidem in præcepto certis temporibus, & cum haberi possunt, ita ut obligent tunc ad susceptionem, sed non sic, ut sine illis non contingat salus. Ordo, & Matrimonium sunt necessaria in Ecclesia in communi considerata, & sic obligant ad susceptionem; tamen ista necessitas non se extendit ad personas particulares, nisi ratio necessitatis urgeat ut si tanta esset hominum paucitas, ut aliqui obligarentur ad matrimonium, & aliqui ad ordinem, quod modo non evenit. Superest, ut in particulari de singulis tractemus.

De materia remota, & propinqua Baptismi.

CAPUT XVIII.

Primum omnium sacramentorum, secundum ordinem susceptionis, est baptismus, quem Magister sent. in lib. 3. dist. 3. sic definit. Baptismus est ablutio corporis exterioris facta, sub præscripta forma verborum. In baptismo, sicut in quouis sacramento, quinque sunt consideranda, materia, forma; minister, suscipiens, effectus.

Materia duplex est, alia remota, altera propinqua. Materia remota est aqua: propinqua est ablutio, quæ fit mediante aqua. Tractemus prius de materia remota. Hæc debet esse aqua elementaris, ideoque in alio liquore non licet baptizare, nec valet baptismus. Unde in vino, ceruisia, & lacte, non potest esse baptismus. Similiter nec in liquoribus herbarum, florum, aut arborum, quæ non sunt aquæ elementares. Similiter nec in sudore, spuro, vrina, quæ sunt excrementa, non aqua. Attende tamen, quod quamuis aqua sic alterata, dam-